

İncəsənət və mədəniyyət problemləri

Beynəlxalq Elmi Jurnal N 3 (69)

Problems of Arts and Culture

International scientific journal

Проблемы искусства и культуры

Международный научный журнал

Baş redaktor: ƏRTEGİN SALAMZADƏ, AMEA-nın müxbir üzvü (Azərbaycan)
Baş redaktorun müavini: GULNARA ABDRASILOVA, memarlıq doktoru, professor (Qazaxıstan)
Məsul katib: FƏRİDƏ QULİYEVA, sənətşünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru (Azərbaycan)

Redaksiya heyətinin üzvləri:

ZEMFIRA SƏFƏROVA – AMEA-nın həqiqi üzvü (Azərbaycan)
RƏNA MƏMMƏDOVA – AMEA-nın müxbir üzvü (Azərbaycan)
RƏNA ABDULLAYEVA – sənətşünaslıq doktoru (Azərbaycan)
SEVİL FƏRHADOVA – sənətşünaslıq doktoru (Azərbaycan)
RAYİHƏ ƏMƏNZADƏ - memarlıq doktoru, professor (Azərbaycan)
VLADİMİR PETROV – fəlsəfə elmləri doktoru, professor (Rusiya)
KAMOLA AKILOVA – sənətşünaslıq doktoru, professor (Özbəkistan)
MEYSER KAYA – fəlsəfə doktoru (Türkiyə)
VİDADİ QAFAROV – sənətşünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru (Azərbaycan)

Editor-in-chief: ERTEGIN SALAMZADE, corresponding member of ANAS (Azerbaijan)
Deputy editor: GULNARA ABDRASSILOVA, Prof., Dr. (Kazakhstan)
Executive secretary: FERIDE GULIYEVA Ph.D. (Azerbaijan)

Members to editorial board:

ZEMFIRA SAFAROVA – academician of ANAS (Azerbaijan)
RANA MAMMADOVA – corresponding-member of ANAS (Azerbaijan)
RANA ABDULLAYEVA – Prof., Dr. (Azerbaijan)
SEVIL FARHADOVA – Prof., Dr. (Azerbaijan)
RAYIHA AMANZADE - Prof., Dr. (Azerbaijan)
VLADIMIR PETROV – Prof., Dr. (Russia)
KAMOLA AKILOVA – Prof., Dr. (Uzbekistan)
MEYSER KAYA – Ph.D. (Turkey)
VIDADI GAFAROV – Ph.D. (Azerbaijan)

Главный редактор: ЭРТЕГИН САЛАМЗАДЕ, член-корреспондент НАНА (Азербайджан)
Зам. главного редактора: ГУЛЬНАРА АБДРАСИЛОВА, доктор архитектуры, профессор (Казахстан)
Ответственный секретарь: ФАРИДА ГУЛИЕВА, доктор философии по искусствоведению (Азербайджан)

Члены редакционной коллегии:

ЗЕМФИРА САФАРОВА – академик НАНА (Азербайджан)
РЕНА МАМЕДОВА – член-корреспондент НАНА (Азербайджан)
РЕНА АБДУЛЛАЕВА – доктор искусствоведения (Азербайджан)
СЕВИЛЬ ФАРХАДОВА – доктор искусствоведения (Азербайджан)
РАЙХА АМЕНЗАДЕ - доктор архитектуры, профессор (Азербайджан)
ВЛАДИМИР ПЕТРОВ – доктор философских наук, профессор (Россия)
КАМОЛА АКИЛОВА – доктор искусствоведения (Узбекистан)
МЕЙСЕР КАЯ – кандидат искусствоведения (Турция)
ВИДАДИ ГАФАРОВ – кандидат искусствоведения (Азербайджан)

Jurnal Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi Mətbu nəşrlərin reyestrinə daxil edilmişdir.
N 3756. 07.06.2013-cü il.

Redaksiyanın ünvanı: Bakı, AZ 1143.
H.Cavid prospekti, 115
Tel.: +99412/539 35 39
E-mail:mii_inter@yahoo.com
www.pac.az

Olga Shkolnaya (Ukrayna)**Bağlı tipli ənənəvi İran evlərində daxili həyət-miansarlar**

Qərbi Asiyada ənənəvi saray komplekslərinin və qapalı saray tipli ənənəvi yaşayış evlərinin müasir araşdırılmasının vacib məsələlərindən biridə belə bir məkanın “canı” olan bu cür binaların həyətinin təşkili, onun tənzimlənməsi çəngəl və semantik vurğu. Digərləri arasında ənənəvi bir fars evinin memarlığı, mini saray-qala xüsusiyyətlərini özündə cəmləşdirir. Müasir İran memarlığının, Əhəmənid İranının memarlığı ilə əlaqəsini nəzərə alaraq, apadanın tikilmə ənənələrinin kəskinləşdiyini nəzərə alsaq, Orta əsrlər və Yeni əsrlərə aid fars saray kompleksləri (ən parlaq nümunə Golistan Sarayıdır) qapalı evin memarlığının inkişafında mühüm bağlantıdır. Bu baxımdan, ənənəvi İran saray tipli bir evin tərkibində üstünlük təşkil edən mərasimli həyət-miansara'nın su anbarı güzgüsü və küləkəsən-badgir qülləsinin rolunu qeyd etmək lazımdır.

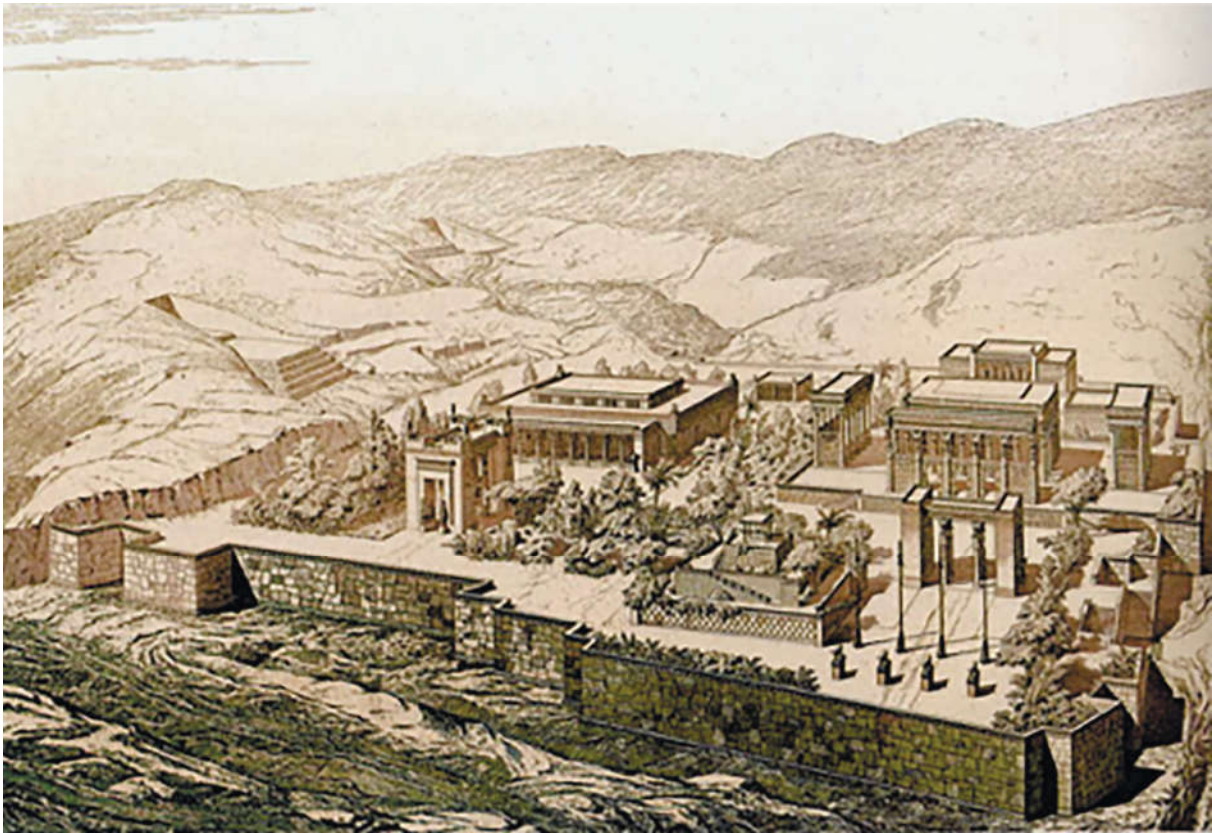
Açar sözlər: miansara, badgir, fars, İran, İran ənənəvi qapalı tipli ev.

Ольга Школьная (Украина)**Внутренние дворики-миансары в традиционных иранских домах закрытого типа**

Одним из важных вопросов современного изучения традиционных дворцовых комплексов и традиционных жилищ закрытого дворцового типа стран Западной Азии является обустройство внутреннего двора подобных построек, который является «душой» такого пространства, его камертоном и смысловым акцентом. Среди прочих, привлекает внимание архитектура традиционного персидского дома, который несёт в себе черты мини-дворца-крепости. Учитывая связь современной иранской архитектуры с зодчеством Ахеменидского Ирана, в котором выпукло проступают традиции возведения ападана, важными звеньями развития архитектуры дома закрытого типа являются персидские дворцовые комплексы Средневековья и Нового времени (наиболее яркий пример – дворец Голестан). В этой связи особо стоит отметить роль парадного двора-миансары с зеркалом водоёма и башни-ветродува-бадгира как доминантных в композиции традиционного иранского дома дворцового типа.

Ключевые слова: миансара, бадгир, Персия, Иран, традиционный иранский дом закрытого типа.

Figure captions:

1. Reconstruction of Persepolis, a model of the city of Yazd with adobe development, the tradition of which dates back 5,000 years, and its narrow streets.

2. Badgir (wind-blowing towers) over traditional Iranian closed houses.

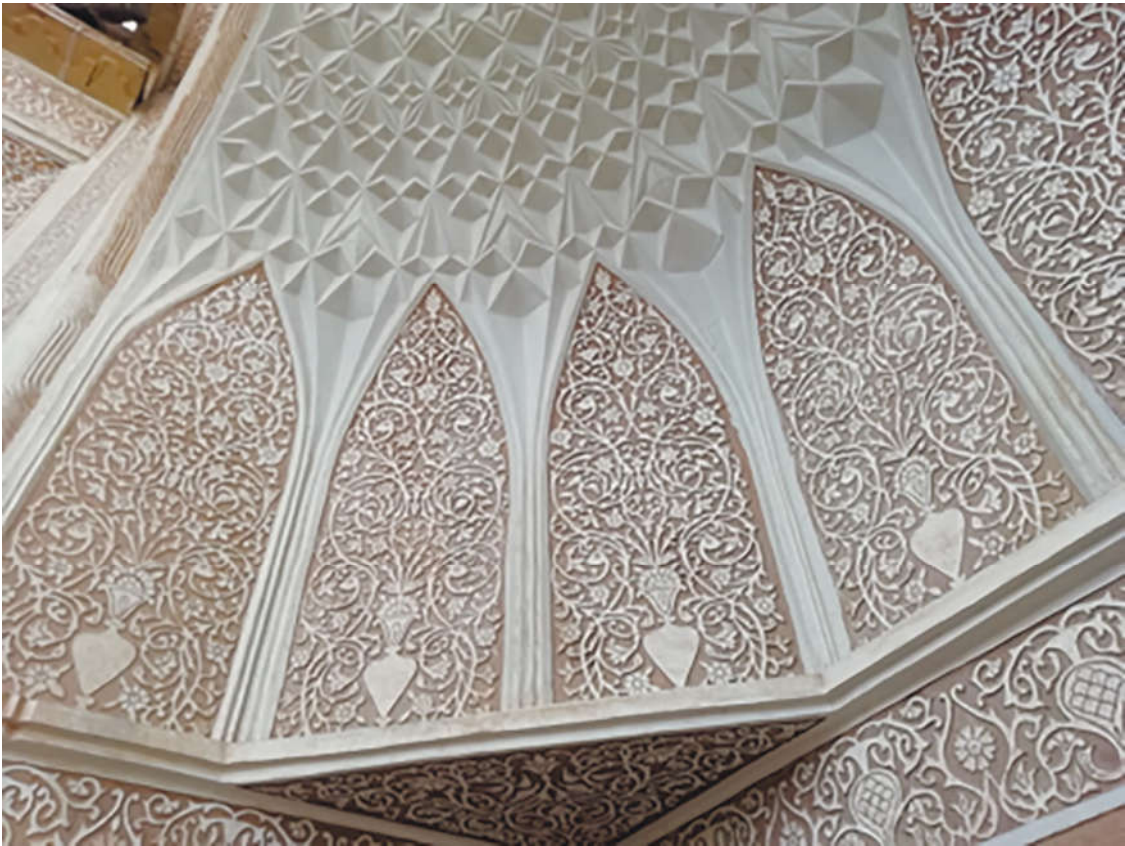

3. Miansara courtyard with a goldfish pool of a traditional Iranian closed house..

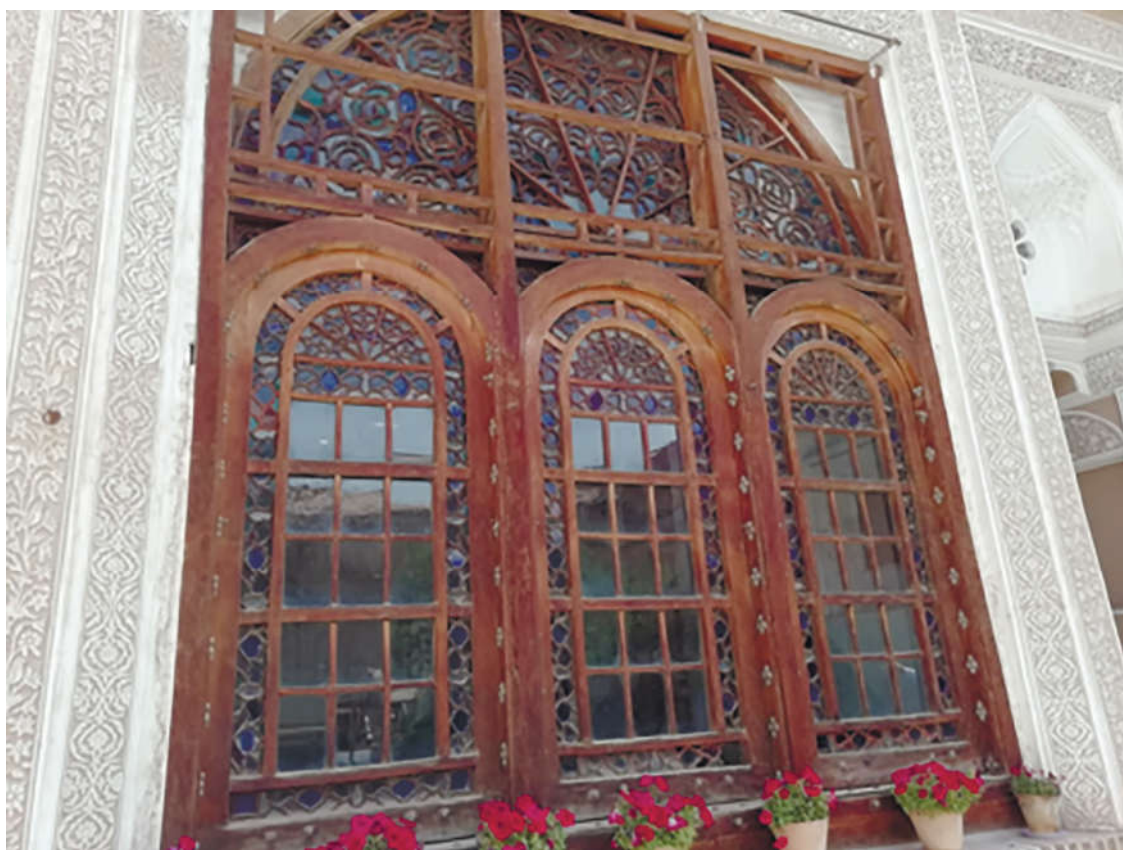

4. Wood carvings and alabaster carvings in the decoration of the courtyard-miansara of a traditional Iranian house.

5. Mukarnasy, shebeke, plastic wall decor, ceramics, decorative carpets and furniture of the central courtyard-miansara of a traditional Iranian house.